

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5027/23
11.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија др Драгице Попеску, председника већа, Светлане Павић и Весне Дамјановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Горан Станишић, адвокат из Београда, ул. Ловачка бр. 80, против туженог Јавног комуналног предузећа “Градска чистоћа”, са седиштем у Београду, ул. Мије Ковачевића бр. 4, које заступа законски заступник Градско правобранилаштво Града Београда, са седиштем у Београду, ул. Тиршова бр. 3, ради накнаде штете, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П.бр. 1337/16 од 01.03.2022. године, у седници већа одржаној дана 11.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П бр. 1337/16 од 01.03.2022. године у ставу другом изреке, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени Јавно комунално предузеће “Градска чистоћа” Београд, са седиштем у Београду да тужилци АА из ...на име накнаде причињене нематеријалне штете исплати и то: на име претрпљених душевних болова због умањења опште животне активности износ од 367.500,00 динара, на име претрпљених физичких болова износ од 210.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 196.000,00 динара и на име претрпљених душевних болова због наружености износ од 84.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 01.03.2022. године, као дана пресуђења, па до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде, док се преко наведених износа, а до износа досуђених побијаном пресудом и то за износ од још 52.500,00 динара на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности, за износ од још 35.000,00 динара, на име претрпљених физичких болова, за износ од још 14.000,00 динара на име претрпљеног страха и за износ од још 21.000,00 динара на име претрпљених душевних болова због наружености, са припадајућом законском затезном каматом, тужбени захтев тужиле **ОДБИЈА** као неоснован.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу четвртом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П бр. 1337/16 од 01.03.2022. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 231.370,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана наступања услова за извршење, до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља да туженом на име накнаде трошкова другостепеног поступка исплати износ од 9.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одбачена је због апсолутне ненадлежности суда тужба тужиље у делу којим је тражила да јој тужени исплати износ од 60.000,00 динара, на име туђе неге и помоћи, са законском затезном каматом на овај износ и укинута су све спроведене радње у поступку у овом делу тужбеног захтева. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље, па је обавезан тужени да јој на име накнаде причињене нематеријалне штете исплати и то: на име претрпљених душевних болова због умањења опште животне активности износ од 420.000,00 динара, на име претрпљених физичких болова износ од 245.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 210.000,00 динара, на име претрпљених душевних болова због наружености износ од 105.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 01.03.2022. године, као дана пресуђења до коначне исплате, у року од 8 дана. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље у преосталом делу, којим је тражила да се обавезе тужени да јој накнади нематеријалну штету на име претрпљених душевних болова због умањења опште животне активности преко досуђеног износа од 420.000,00 динара, до траженог износа од 750.000,00 динара, за износ од 330.000,00 динара на име претрпљених физичких болова преко досуђеног износа од 245.000,00 динара, до траженог износа од 750.000,00 динара, за износ од још 505.000,00 динара, на име претрпљеног страха преко досуђеног износа од 210.000,00 динара, до траженог износа од 500.000,00 динара, за износ од још 290.000,00 динара као и на претрпљених душевних болова због наружености преко досуђеног износа од 105.000,00 динара до траженог износа од 200.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 01.03.2022. године, као дана пресуђења до коначне исплате. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 251.600,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана наступања услова за извршење, до коначне исплате, у року од 8 дана.

Против наведене пресуде, тужени је благовремено изјавио жалбу побијајући пресуду у ставу другом и четвртом изреке из свих законом прописаних разлога.

Тужиља је поднела одговор на жалбу.

Апелациони суд у Београду испитао је првостепену пресуду у побијајућем делу у границама законских овлашћења прописаних одредбом члана 386 ЗПП (“Службени гласник РС”, бр. 72/11 са свим изменама и допунама) и оценио да је жалба туженог делимично основана.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из одредбе члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које повреде овај суд као другостепени пази по службеној дужности, нити другим повредама поступка које би биле битне.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је обављала редовне радне активности на простору туженог, на пословима ... на депонији Винча, сагласно одредбама уговора о сакупљању и купопродаји секундарних сировина. Тужила је дана 25.04.2014. године, у јутарњим часовима на депонији Винча претрпела повреду на свом радном месту и то тако што је приликом сакупљања отпада, булдожер туженог гаражни број ..., којим је управљао његов запослени ББ нагло променио правац кретања, кренуо у рикверц и ударио тужилу, зауставивши се тек након што су га други радници упозорили, с обзиром да возач удар није могао осетити јер је у питању велика и тешка радна машина. Критичном приликом тужила је задобила прелом десне натколенице у горњој трећини, која повреда представља тешку телесну повреду, а због наведене повреде тужила је трпела болове јаког интензитета у трајању од четири дана, болове средњег интензитета око три недеље и болове слабог интензитета до краја непрекидног лечења, које је трајало до половине 2016. године. Судски вештак је утврдио да код тужиле постоји умањење опште животне активности за 15% трајно, које се огледа у ограниченој покретљивости у куку и то средњег степена, до лаког у колелу и ослабљеној грубој моторној снази целе ноге због хипотрофије мишића натколенице. Због тога свакодневне животне потребе везане за дуже стајање и ход, бављење рекреацијом, припремање хране као и одржавање хигијене, тужила обавља са повећаним напором. Судски вештак је утврдио да код тужиле постоји естетско оштећење средњег степена са наружењем које се огледа у ожилку на десној натколеници, величини 12 x 2 cm, као и храмљању на десној ноzi. Утврђено је да је код тужиле приликом повређивања постојао примарни страх јаког интензитета који је трајао два минута, секундарни страх високог интензитета који је трајао два дана и два сата и секундарни страх средњег интензитета око два месеца, као и секундарни страх ниског интензитета који је трајао око три месеца. Претрпљени страх није оставио трајне последице код тужиле. Из садржине уговора о сакупљању и купопродаји секундарних сировина закљученом између туженог и предузећа "...” д.о.о. ..., заведеном под бројем 3021 од 20.03.2014. године, утврђено је да је предмет уговора продаја ПЕТ амбалаже сакупљене ручним одабиром и примарна прерада на депонији Винча. Одредбом члана 4 овог уговора предузеће “"...” је као купац овлашћено да обавља послове прикупљања ПЕТ амбалажа, уз ангажовање максимално 30 сакупљача радника, од којих до 25 сакупљача и пет техничких лица. На основу исказане потребе у случају постојања техничке могућности и капацитета предузеће може, уз сагласност туженог, као продавца, ангажовати већи број радника, али не више од 40, сагласност за додатно ангажовање радника може дати само овлашћено лице туженог. Истим чланом утврђено је да се предузеће .... као купац обавезује да именује надзорно лице које ће

водити рачуна о поштовању одредби овог уговора и које ће контролисати поштовање мера заштите на раду, као и обавезу ношења заштитне опреме ангажованих радника у складу са њиховим радним местом. Из садржине споразума о примени прописаних мера за безбедност и здравље запослених за обављање послова на заједничком радном месту – депонији Винча, закљученог између туженог и предузећа "...” д.о.о. ..., заведен под бројем 4422/20 од 28.04.2014. године, произлази да су се уговорне стране обавезале да координирају активност у вези са применом мера за отклањање ризика од повређивања, односно оштећења здравља запослених, али и да обавештавају један другог и запослене о ризицима и мерама за њихово уклањање (члан 2) Чланом 3 тог споразума предузеће "...” је обавезано да се у свему придржава прописаних мера заштите на раду предвиђених законом и подзаконским актима, а посебно да изврши оспособљавање запослених које је ангажовао за обављање послова из члана 1 овог споразума за безбедан и здрав рад на тим пословима, те да обезбеди запосленима коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду, и одржавање средстава за рад и средства и опреме за личну заштиту на раду у исправном стању. Чланом 4 одређено је да је запослени у ЈКП “Градска чистоћа”, ВВ, по занимању ..., запослен на пословима ... и као ... на депонији Винча по основу уговора, у пословној обавези да заустави сваку врсту рада која представља непосредну опасност за живот и здравље запослених, који обављају наведене послове, а према члану 5 споразума овај уговор има се примењивати за све време важења уговора о сакупљању и купопродаји секундарних сировина од 20.03.2014.године. Утврђено је да се тужиља АА налазила на списку скупљача за рад на депонији Винча, као и да је као време уласка наведено 07.05 часова, а време изласка са радног места наведеног дана у 08.45 часова

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је сагласно одредбама члана 164 Закона о раду и чл. 154, 173 и 174 ЗОО, закључио да постоји узрочност између повреде коју је тужиља претрпела обављајући задатке на свом радном месту и поступања туженог, јер булдожер којим је управљао запослени код туженог има својство опасне ствари, те да за штету која потиче од опасне ствари ризик од повређивања сноси тужени као ималац ствари, због чега је тужени у обавези да тужиљи накнади нематеријалну штету. Првостепени суд сматра да сагласно одредби члана 192 ЗОО постоји допринос тужиље настанку штете од 30%, с обзиром да је тужиља била дужна да приликом сакупљања отпада испољи висок степен пажње, посебно код чињенице да је током поступка утврђено да је булдожер имао звучну сигнализацију, није јој могла остати непозната околност да постоји могућност да се повреди.

Одлучујући о висини тужбеног захтева, првостепени сматра да сагласно одредби члана 200 ЗОО, и 232 ЗПП, тужиљи припада правична новчана накнада на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности у износу од 600.000,00 динара, за физичке болове износ од 350.000,00 динара, за претрпљени страх износ од 300.000,00 динара, за наруженост 150.000,00 динара, те имајући у виду допринос тужиље у висини од 30%, суд је обавезао туженог да тужиљи на име умањења ОЖА исплати износ од 420.000,00 динара, на име претрпљених физичких болова износ од 245.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 210.000,00 динара и на име наружености 105.000,00 динара, са припадајућом законском затезном каматом од дана пресуђења па до исплате.

Оцењујући наводе жалбе туженог, Апелациони суд налази да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право и то одредбе члана 164 Закона о раду и чл. 154, 173 и 174 ЗОО, када је оценио да постоји одговорност истог за нематеријалну штету коју је тужила критичном приликом претрпела, као и у вези са доприносом тужиле настанку штете у висини од 30% сагласно одредби члана 192 ЗОО. Разлоге које је за одлуку у овом делу дао првостепени суд у свему као и правилне прихвата и овај суд.

Наиме, и по налажењу Апелационог суда правилан је закључак првостепеног суда да је тужени у смислу одредбе члана 164 Закона о раду и чл. 173 и 174 ЗОО одговоран за нематеријалну штету коју је тужила претрпела на радном месту приликом ручног одабира и сакупљања отпада, тако што је булдожер у власништву туженог, којим је управљао његов запослени, нагло кренуо у рикверц и ударио тужилу, која је тако задобила тешке телесне повреде. Првостепени суд је правилно оценио и да постоји допринос тужиле настанку штете у висини од 30%, имајући у виду да је тужила била дужна да приликом сакупљања отпада испољи висок степен пажње и да јој није могла остати непозната околност да постоји могућност да се повреди, тим пре што је возило туженог (булдожер) при кретању веома бучно, а што је опште позната чињеница.

Због тога су неосновани наводи жалбе туженог да је тужила била ангажована од стране предузећа "...," те да је одредбом члана 4 уговора о сакупљању и купопродаји секундарних сировина од 20.03.2014. године, закљученог између предузећа "...," и туженог, предузеће "...," преузело обавезу да именује надзорно лице које ће водити рачуна о поштовању одредби уговора и контролисати поштовање мера заштите на раду, те да тужени није пасивно легитимисан у овој правној ствари, будући да је овим споразумом предузећа "...," преузело одговорност за безбедност на раду. Наиме, из утврђеног чињеничног стања произлази да су наведене уговорне странке закључиле и Споразум о примени прописаних мера за безбедност и здравље запослених за обављање послова на заједничком радном простору- депонији Винча од 28.04.2014. године, којим је у члану 4 предвиђено да је на пословима ..., који обављају послове сакупљача ручним одабиром отпадног папира и пет амбалажа на депонији Винча, одређен ВВ, запослен у ЈКП "Традска чистоћа". При томе, сакупљање отпада, ради продаје трећем лицу је обавеза туженог, а чињеница да је тужени за обављање своје обавезе евентуално ангажовао друго предузеће може бити од значаја само за њихове међусобне односе кроз регресирање исплаћених износа. Дакле, парничне странке се налазе у материјалноправном односу, јер је тужила ангажована ради обављања делатности туженог, и у време повређивања је радила на радном месту код туженог, на депонији Винча, а тужени је ималац опасне ствари којом је повреда нанета, као и послодавац запосленог који јој је проузроковао штету управљајући булдожером туженог.

Неосновани су и наводи жалбе туженог, да имајући у виду садржину извештаја ПУ Гроцка Кт 111-216/14, у коме је констатовано "да на машини булдожера, нису уочени трагови који би указивали на повређивање тужиле", као садржину извештаја МУП-а, ПС Гроцка од 25.4.2014. године, где је констатовано "да изласком на лице

места које је од стране радника указано као место повређивања нису уочени никакви трагови који би указивали на повређивање АА” те околности да је исказ тужиле да није било звучне сигнализације на булдожеру, у супротности са исказима сведока ББ и ГГ, да се звучна сигнализација аутоматски пали кад возач убаци машину у рикверц, па је нејасан став првостепеног суда да постоји узрочно последична веза између радње возача ЈКП “Градска чистоћа” и његовог возила и повређивања тужиле, па је тужилца искључиво својим радњама проузроковала штету.

Наиме, према одредби члана 7 став 2 ЗПП следи да суд утврђује све чињенице од којих зависи одлука о основаности захтева. Према одредби члана 8 истог закона, суд по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка, одлучује које чињенице ће узети као доказане. Из овог произлази да ЗПП прихвата слободну оцену доказа, као једно од начела, које суду омогућује да одлучује на основу свог слободног уверења, али тако да то уверење мора произићи из савесне и брижљиве оцене доказа и резултата целокупног поступка. Слободно судијско уверење ограничено је изведеним доказима и оценом тих доказа, мора да се креће у границама логичног размишљања и закључивања. Обавеза је суда да на одговарајући начин образложи како је и на који начин утврдио релевантне чињенице, јер слободна оцена доказа не дозвољава произвољност, арбитрарност и слободно закључивање. У конкретном случају, првостепени суд је користећи се овлашћењима из члана 8 ЗПП, на основу исказа: тужиле, сведока ББ (возача булдожера који је критичном приликом ударио тужилу) сведока ГГ и ДД (који су били радно ангажовани да скупљају отпад на депонији Винча и били присутни када је настао штетни догађај) као и писмених доказа, несумњиво утврдио да се тужилца повредила на свом радном месту дана 25.04.2014. године у јутарњим часовима, на тај начин што је булдожер туженог којим је управљао запослени туженог ББ приликом кретања у рикверц ударио тужилу. Дакле, у овом случају постоји узрочна веза између повреде коју је тужилца претрпела и поступање запосленог код туженог, јер је булдожером којим је управљао а који има својство опасне ствари тужилци нанета тешка телесна повреда због чега постоји одговорност туженог у смислу одредбе члана 173 ЗОО. И по налажењу овог суда тужилца није искључиво одговорна за штету коју је претрпела, јер је током првостепеног поступка несумњиво утврђено да је покушала да се помери, али да се оклизнула и пала, те да није могла спречити настанак наведене повреде, те је правилно утврђено да постоји и њен допринос, с тим да такво поступање тужилце у ситуацији када је булдожер нагло кренуо у рикверц, ни у ком случају не може водити већем доприносу тужилце у насталој штети. Да ли је допринос тужилце у настанку ове штете био мањи, овај суд није испитивао, будући да се тужилца неизјављивањем жалбе сагласила са тако утврђеним доприносом, а суд у другостепеном поступку, у ситуацији када се расправља само о жалби туженог, није могао смањивати утврђени допринос тужилце, јер би то било на штету жалиоца.

Међутим, по налажењу овог суда првостепени суд је приликом одлучивања о висини накнаде нематеријалне штете, погрешно применио материјално право и то одредбу члана 200 ЗОО.

Наиме, Апелациони суд је одлучујући о висини накнаде нематеријалне штете, у

смислу одредбе члана 200 ЗОО, и члана 232 ЗПП, ценио све околности конкретног случаја и то: интензитет и дужину трајања физичких болова и страха, степен умањења животне активности код тужиље, степен наружености, године старости тужиље, значај поређеног добра и циљ коме ова накнада служи, као и да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом и сматра да правична новчана накнада нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због умањења животне активности износи 525.000,00 динара, за претрпљене физичке болове 300.000,00 динара, за претрпљени страх 280.000,00 динара, за претрпљене душевне болове због наружености 120.000,00 динара, па је имајући у виду утврђен допринос тужиље у износу од 30%, обавезао туженог да тужиљи на име умањења животне активности исплати износ од 367.500,00 динара, на име претрпљених физичких болова износ од 210.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 196.000,00 динара и на име претрпљених душевних болова због наружености износ од 84.000,00 динара, док је преко наведених износа, а до износа досуђених ставом првим изреке тужбени захтев тужиље одбио као неоснован и донео одлуку као у ставу првом изреке. На досуђени износ накнаде нематеријалне штете суд је тужиљи досудио и законску затезну камату по стопи утврђеној Законом о висини стопе затезне камате почев од 01.03.2022. године, као дана пресуђења, па до исплате у смислу одредбе члана 277 став 1 ЗОО.

Из наведених разлога, Апелациони суд у Београду је на основу одредбе члана 394 тачка 4 ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Како је првостепена пресуда преиначена, Апелациони суд у Београду је на основу одредбе члана 165 став 2 ЗПП, одлучио о трошковима целокупног парничног поступка, те тужиља сразмерно успеху у спору има право на накнаду трошкова који су били нужни и неопходни за вођење ове парнице, а који се односе на састав тужбе и два образложена поднеска у износу од по 9.000,00 динара, на име заступања на девет одржаних рочишта у износу од по 10.500,00 динара, за приступ на седам неодржаних рочишта у износу од 6.000,00 динара, на име трошкова вештачења у износу од 30.000,00 динара, те на име судске таксе на одлуку у износу од 37.875,00 динара, што све заједно чини износ од 231.375,00 динара, све одмерено у складу АТ и ТТ важећој на дан пресуђења.

Из изнетих разлога, у смислу одредбе члана 401 тач. 3 ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Одлучујући о захтеву туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка у смислу одредбе члана 165 став 2 ЗПП, Апелациони суд је ставом трећим изреке, с обзиром на његов делимичан успех у ожалбеном поступку истом досудио износ од 9.000,00 динара на име трошкова састава жалбе, док је ставом четвртим изреке одбио захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка, а који се односе на трошкове за састав одговора на жалбу, имајући у виду да ови трошкови нису били нужни и неопходни за вођење другостепеног поступка.

**Председник већа-судија
др Драгица Попеску, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић